

A Balaton környéki gyógyfürdők néhány keresleti jellemzője

Magyarország turizmusának fontos és több szempontból megkerülhetetlen termékei a gyógy- és wellness-turizmus, melyek a turizmus területei közül az egészségturizmushoz tartoznak. A turizmus e fajtája valójában az egész országban jelen van, még azokon a területeken is, amelyek turisztikai vonzerejét és kínálatát elsősorban nem az egészségturizmus adja. A gyógy-és wellness-turizmus legjelentősebb szolgáltatói közé tartoznak a gyógyfürdők, melyek földrajzi szempontból hazánk teljes területét lefedik.

A gyógyfürdő minősítést végző Állami Népegészségügyi Tisztiorvosi Szolgálat legfrissebb, 2017-es nyilvántartása szerint Magyarországon 98 db gyógyfürdő üzemel, közülük 5 db a Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térségben. Bár a Balatonról elsősorban nem az egészségturizmus jut a turista eszébe, a tóhoz kapcsolódó turisztikai fejlesztési térség egyes településein nagy hagyománya van a természeti erőforrásokra épülő gyógyításnak. Jelen tanulmány célja a Balaton környékén működő gyógyfürdők üzemeltetési és keresleti jellemzőinek feltérképezése, illetve összehasonlítása az ország más területein található fürdők adataival.

Bevezetés

Hazánk turizmusának nagyon fontos részét képezik az egészségturizmus és típusai, a gyógy-és wellness-turizmus. Magyarország egészségturisztikai kínálatában megkerülhetetlen szereppel és jelentőséggel bírnak a gyógyfürdők, amelyek

a hagyományos fürdők egy speciális fajtájának tekinthetők.

A Balaton térségről elsősorban nem az egészségturizmus és nem a gyógyfürdők jutnak az eszünkbe még annak ellenére sem, hogy a Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térség magában foglal néhány igen nagy múlttal és a gyógyítás-hoz kapcsolódó gazdag hagyományokkal rendelkező fürdőhelyet (pl.: Hévíz, Zalakaros, stb.). A kutatás célja, hogy meghatározza a Balaton környékén működő gyógyfürdők üzemeltetési és keresleti jellemzőit, valamint ezen fürdők tulajdonságait összehasonlítsa a gyógyfürdők országos jellemzőivel. Jelen tanulmány a kutatási célok alapján összehasonlíti a Balaton térségben üzemelő minősített gyógyfürdők jellemzőit a minősített gyógyfürdők országos tulajdonságaival.

Az egészségturizmus elmélete

Maga az egészségturizmus (ide értve annak mindkét fő altípusát, a wellness- illetve gyógyturizmust) az elmúlt két évtized során váltak igazán népszerűvé és széles körben elterjedtté. Az adottságokat és a fogyasztók elvárásait figyelembe véve az elmúlt évek turizmusának egyik legdinamikusabban fejlődő típusa az egészségturizmus volt. A turizmus e fajtája annak ellenére képes volt rendkívüli népszerűsége szert tenni, hogy pontos meghatározása és lehatárolása hosszú ideig váratott magára mind a turisztikai, mind pedig az egészségügyi szektorban (Rátz 2001; Smith–Puczkó 2009, Connell 2011; Boros et al. 2012).

Az egészségturizmus kapcsán többen is fogalmaztak meg definíciókat. Úgy vélem, hogy GOODRICH & GOODRICH verziója átfogó és jól érthető képet ad az egészségturizmus jellemzőiről. A szerzőpáros megfogalmazása alapján akkor beszélhetünk egészségturizmusról „...amikor egy turisztikai létesítmény (például szálloda) vagy turisztikai célpont (például a svájci Baden) meglévő szépsége mellett egészségügyi szolgáltatásait és létesítményeit is céltudatosan reklámozva igyekszik odavonzani a turistákat. Eme egészségügyi szolgáltatások körébe beletartozhat

az üdülő vagy a szálloda saját szakképzett orvosai és ápolói által végzett orvosi vizsgálat, speciális diéta, akupunktúra, a transzvitális injekció, vitaminkórtól-bevitel, különböző betegségek például ízületi gyulladás speciális orvosi kezelése és a gyógynövény-készítményekre épülő kezelés” (Smith – Puczkó 2009. 3). Az UNWTO megközelítése szerint alapján az egészségturizmus a turizmus azon típusa, amely esetén elsődleges motivációként a fizikai, szellemi és spirituális egészség megteremtése és elősegítése áll (UNWTO – ETC, 2018).

Valójában bármelyik definíciót is tekintjük, világosan látható, hogy az egészségturizmus két nagy fogyasztói csoportot igyekszik kiszolgálni. Ezek a csoportok eltérő szükségletekkel és motivációval rendelkeznek, azonban tapasztalhatók közöttük átfedések is. Mindkét esetben kiemelkedő fontosságú az élményszerzés iránt érzett vágy, illetve az egyre népszerűbbé váló wellness élmény (Reisman 2010; Sziva 2010).

Az egyik ilyen fogyasztói csoport azokat a turistákat foglalja magában, akik valamilyen kialakult krónikus betegséggel rendelkeznek és a gyógyulás, valamint a tünetek enyhítése érdekében utazásaik során azokat a gyógyászati szolgáltatásokat keresik, amelyek alapjául természet adta erőforrások szolgálnak (például víz, klíma, barlang, iszap, stb.) Az egészségturizmus ezen típusát gyógyturizmusnak nevezzük. (Müller – Lanz Kaufmann 2001; Kincses et al. 2009; Kardos 2011. 58.).

A fogyasztók másik nagy, az egészségturizmus által kiszolgálni kívánt csoportjába tartozó turisták még egészségesek és szeretnék is azok maradni. Ők főként az egészségmegőrzéssel, pihenéssel és kikapcsolódással, szépségápolással és fitnessszel kapcsolatos szolgáltatásokat és élményeket keresik, céljuk pedig a testi-lelki egyensúly megőrzése. Az egészségturizmus ezen fajtáját wellness-turizmusnak nevezzük (MUELLER – Lanz Kaufmann 2001; Pilzer, 2007; Sziva 2010; Kardos 2011. 58.).

Az egészségturizmus gazdasági fontossága és trendjei

Az egészségturizmus a kínált szolgáltatások és a vendégek motivációs sajátosságai miatt alkalmas arra, hogy a magas jövedelemmel és nagy költési hajlandósággal rendelkező turistákat is be-

vonzza. Hazánkban 2016-os adatok alapján azok a vidéki települések produkálták a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégéjszakák 45%-át, amelyek fürdővel is rendelkeztek. Amennyiben az eredményt alapvetően torzító Budapestet is be vesszük a „képletbe”, ez az arány már 70%-ra kúszik fel (MTÜ).

A külföldről érkező vendégeknek köszönhetően az adott terület bevételei, köztük a devizabevételek is növekedhetnek, ami természetesen hozzájárul az állami bevételek növekményéhez is. Az egészségturizmusban működő vállalkozások üzleti-, valamint munkalehetőséget biztosítanak a helyi lakosok számára. Ide nem csupán a turistaforgalomhoz közvetlenül kapcsolódó vállalkozásokat kell érteni, hanem azokat is, amelyek a turistákat kiszolgáló vállalatok beszállítóiként és partnereiként üzemelnek (Jagyasi, 2014). A turizmus más típusaihoz viszonyítva egyértelműen látszik, hogy az egészségturizmus esetén magasabb az egy főre jutó költség, illetve kisebb mértékben figyelhetők meg fő- és holtsezonok (Fekete – Turcsányi 2009; Hojcska – Szabó 2011; Kocziszky 2004; Boros et al. 2011; ESKI 2010).

Az egészségturizmus közvetett módon is képes hatást gyakorolni a gazdaságra, hiszen az egészségmegőrzést és a betegségek gyógyulását elősegítve csökkenti az esélyét annak, hogy a munkavállalók betegség okán maradjanak ki a munkából, illetve különféle kiegészítő és jövedelempótló támogatásokat vegyenek igénybe (ESKI 2010). Összefoglalva tehát azt mondhatjuk, hogy az egészségturizmus pozitív hatást képes gyakorolni a munkaerőpiacra, a települések és régiók gazdaságán keresztül a nemzetgazdaságra, az állampolgárok egészségi állapotára, valamint magára az egészségügyre is (ESKI 2010. 10.).

A Spafinder nevű szervezet több mint húsz ezer fürdő, wellness-, fitness- és szépségeti szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató, több ezer utazási iroda, valamint több százezer fogyasztó adatai és véleményei alapján készít jelentéseket (Smith-Puczkó, 2014. 237.). A 2016-os „Top 10 Global Spa&Wellness Trends Forecast” című jelentés alapján az elkövetkező években növekedni fog az aktív kikapcsolódás iránti igény, az okos eszközök és az internet alkalmazásával kapcsolatos elvárás,

valamint a munkához kapcsolódó wellness iránti szükséglet (spafinder.com).

A Global Wellness Summit 2016-os, 2017-től érvényes jelentése alapján a jövőbeni trendek többek között magukban foglalják az előrelépést a wellness hozzáférhetősége kapcsán, a szépség és a wellness kifejezések jelentésbeli eltávolodását, a wellness építészet színrelépését és előretörését (egészséges épületek), a csend felértékelődését (az utazások és a mindennapok során is), valamint a mentális wellness népszerűvé válását (GLOBAL WELLNESS SUMMIT).

Minősített gyógyfürdők Magyarországon

A minősített gyógyfürdők a magyarországi egészségturizmus legjelentősebb szolgáltatói közé tartoznak (MTÜ). Az Állami Népegészségügyi Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) honlapján elérhető legfrissebb, 2017 elején közzétett nyilvántartás szerint hazánkban 98 darab fürdő rendelkezik gyógyfürdő minősítéssel (antsz.hu). A gyógyfürdők működését, valamint magát a minősítés elnyerését különböző törvények és jogszabályok szabályozzák. Ami lényeges, hogy azok a fürdők nevezhetők gyógyfürdőnek, amelyek megszerezték minden ehhez kapcsolódó engedélyt, illetve „természetes gyógytényező fel-

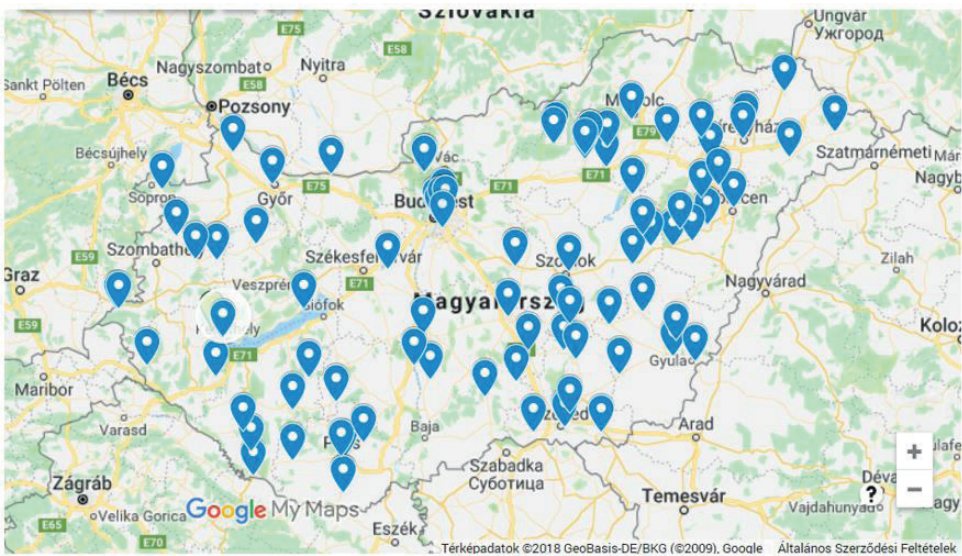
használásával folytatnak gyógyító, vagy rehabilitációs tevékenységet”. Fontos kitétel, hogy egy fürdőnek nem feltétlenül kell gyógyvízzel rendelkeznie ahhoz, hogy gyógyfürdő minősítést szerezzen. Gyógyvíz hiányában megfelel/elegendő a gyógyiszap, a természetes ásványvíz, a gyógygáz és a felmelegített ivóvíz is akkor, ha annak felhasználásával a fürdő a törvényben meghatározott gyógyászati kezelést nyújt. (74/1999. (XIII. 25.) EüM rendelet)

A kutatás módszertana és eredményei

A kutatás során a hazai minősített gyógyfürdők keresleti jellemzői kerültek felmérésre egy online kérdőív segítségével. Az összes fürdőből (98 db) 90 bizonyult elérhetőnek. A fennmaradó 8 fürdő egy része már nem üzemel, más része pedig a felkutatható elérhetőségek működésképtelensége miatt elérhetetlennek bizonyult. A kérdőívre az elérhetőnek bizonyult 90-ből 50 darab hazai gyógyfürdő válaszolt.

Jelen tanulmányban a Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térségben található minősített gyógyfürdők keresleti jellemzői kerültek összehasonlításra az országos adatokkal illetve a vendégek véleménye kapcsán tartalomelemzés készült a Google Térkép értékelő funkciójának

1. ábra: Minősített gyógyfürdők Magyarországon

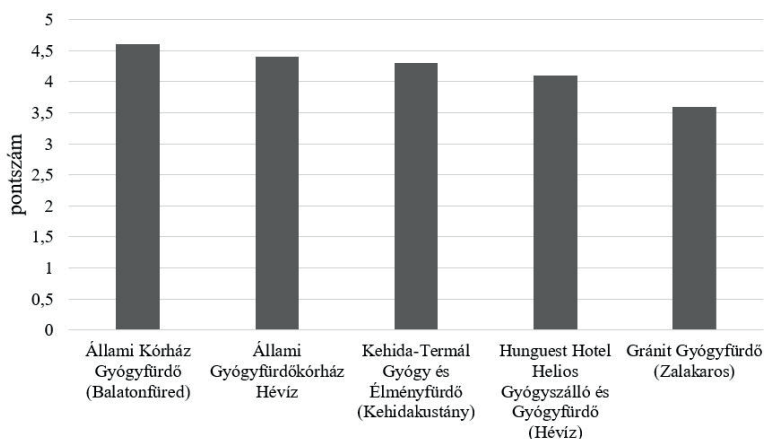
(Forrás: saját szerkesztés)

segítségével. A térségben található öt darab minősítéssel rendelkező gyógyfürdő közül kettő Hévízen, egy Kehidakustányban, egy Zalakaroson, valamint további egy létesítmény Balatonfüreden található. Az öt fürdő közül az egyik hévízi sajnos nem töltötte ki a kérdőívet, így a Balaton térséghez kapcsolódó eredmények az 5-ből 4 fürdő véleményét tartalmazzák. A tartalomelemzés során minden fürdő esetében a legfrissebb 30 vendégvéleményt tekintetem át. A felmérés célja az volt, hogy meghatározza a Balaton környékén működő gyógyfürdők üzemeltetési és keresleti jellemzőit, valamint összehasonlítsa az adatokat az országos jellemzőkkel.

A tartalomelemzés eredménye

A Google Térkép értékelő szolgáltatásában a felhasználók a szöveges értékelés mellett egy 1-től 5-ig terjedő skálán is értékelhetik a helyeket/szolgáltatókat. A Balaton régióban működő gyógyfürdők esetén az átlagos pontszám 4,2 ami bár jónak mondható, nem haladja meg az országos átlagot (4,3). A gyógyfürdő minősítéssel rendelkező intézmények közül első helyen a balatonfüredi Állami Kórház Gyógyfürdő, utolsó helyen pedig a zalakarosi Gránit Gyógyfürdő végzett. Az egyes fürdőkhez tartozó pontszámokat a 2. ábra tartalmazza.

2. ábra: A Balaton környéki gyógyfürdők pontszámai a Google Térkép értékelő rendszerében

(Forrás: saját szerkesztés, a Google Térkép adatai alapján)

3. ábra: Leggyakoribb pozitív kifejezések a Google Térkép értékelő rendszere alapján

(Forrás: saját szerkesztés)

4. ábra: Leggyakoribb negatív kifejezések a Google Térkép értékelő rendszerére alapján

(Forrás: saját szerkesztés)

A pozitív hangvételű vendégvélemények esetén jól látszik, hogy a fogyasztók leggyakrabban a személyzetet, a széles választékot, a kezeléseket és az ár-érték arányt említették. Ez azt jelenti, hogy a szolgáltatás összetevői közül leggyakrabban ezekkel voltak elégedettek, illetve arra is következtetni enged, hogy ezeket a tényezőket fontosnak tartják (3. ábra).

A negatív véleményeket tekintve átfedések láthatók, ám itt, az említések gyakorisága alapján számított első helyre a víz hőfok került, valamint a személyzet mellett hangsúlyosan megjelent még a zsúfoltság és az étterem is (4. ábra).

Eredmények a kérdőív alapján

A Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térségben található és a kérdőívet kitöltő gyógyfürdők közül 4-ből 3-at profitorientált, piaci alapon működő cég üzemeltet. Ez nagymértékben eltér

5. ábra: A Balaton környéki gyógyfürdők legfontosabb küldőországai

(Forrás: saját szerkesztés)

az országos eredményektől, hiszen ott Magyarországon egészét tekintve többségben vannak azok a fürdők, amelyeket önkormányzatok és kórházak, tehát közvetett módon az állam üzemeltet. A megkérdezett fürdők válaszai alapján nem határozható meg egyértelmű főszesz, azonban a nyár kiemelkedik az év egyéb időszakaihoz képest.

A megkérdezett gyógyfürdők tapasztalatai alapján a belföldi vendégek teljes vendégszámához viszonyított átlagos aránya 75%, amely csaknem teljesen azonos az országos eredményekkel. Az alábbi ábrán (5. ábra) a fürdők által legjelentősebbnek és legjellemzőbbnek ítélt küldőországot láthatók fontossági sorrendben. Az országos adatokat tekintve Németország jelentősége szintén kiemelkedő, országos viszonylatban Ausztriát azonban megelőzi Románia.

6. ábra: A Balaton környéki gyógyfürdők látogatásának elsődleges motivációi

(Forrás: saját szerkesztés)

Az országos felmérés eredményeihez hasonlóan a Balaton környéki gyógyfürdőkbe érkező belföldi vendégek legnagyobb arányban wellness szolgáltatásokat, a társadalombiztosítás által finanszírozott gyógyászati szolgáltatásokat és szakorvosi javaslatra kiválasztott kezeléseket vesznek igénybe, míg a külföldről érkező vendégek esetén egyértelműen kiemelkedik azoknak az utazóknak a száma, akik saját finanszírozású gyógyászati szolgáltatásokat fogyasztanak.

A vendégek legfőbb motivációi a fürdőlátogatás kapcsán a 6. ábrán láthatók és bár gyógyfürdőről beszélünk, a gyógyulás iránti motiváció csupán a második helyen áll. Az első két helyeztet megegyezik az országos felmérés első két helyeztetjével, a harmadik helyen álló tényező viszont különbözik, hiszen a balatoni térség esetén a családi szálak ápolása, az országos eredményeknél pedig a vidám időtöltés iránti vágy bizonyult fontosabbnak.

A fogyasztók fürdőválasztását befolyásoló tényezők igen szerteágazók, ám a tartalomelemzéshez hasonlóan itt is fontos szerepet tölt be a szolgáltatások ára, az ár-érték arány, míg a tényezők nagy része egyforma jelentőséggel bír (1. táblázat). A tartalomelemzés eredményeivel összehasonlítva érdekes, hogy a fürdők tapasztalata szerint a személyzet, a tisztaság és az elérhető szolgáltatások köre nem tényező a vendégek számára a fürdőválasztás során. Ennek ellenére az országos megkérdezés esetén a tisztaság a harmadik, az elérhető szolgáltatások köre pedig az ötödik helyen szerepelt.

1. táblázat: A fogyasztók fürdőválasztását befolyásoló tényezők a Balaton régióban

Rangsor (csökk. sorrend)	Tényező
1.	szolgáltatások ára
2.	medencék fajtái
2.	márka/hírnév
3.	elérhető gyógyszolg.köre
3.	víz összetétele
3.	Rokon/barát/ismerős ajánlása
3.	belépőjegy ára
3.	lakóhelyhez való közelség

(Forrás: saját szerkesztés)

Az érzékelhető trendszerű változásokat illetően a Balaton térségében található gyógyfürdők újra kiemelték az ár-érték arány fontosságát, ugyanis tapasztalataik alapján a vendégek az internetnek köszönhetően egyre tájékozottabbak és tudatosabbak. További észrevétel még, hogy a nyugatról (például Németország, Ausztria) érkező látogatók száma folyamatosan csökken, míg az orosz vendégek jelenléte egyre inkább erősödik. A tervezett fejlesztések kapcsán három különböző irány figyelhető meg. Ezek egyike a vendégek fő motivációinak és a trendeknek megfelelően a wellness irányába történő elmozdulással kapcsolatos, tehát szauna fejlesztéseket, gyermekbarát fejlesztéseket, illetve jó minőségű kempingfejlesztést takar. Egy másik „irányzat” inkább a gyógyászatra fókuszál új fizioterápiás kezelések segítségével, a harmadik pedig a fenntarthatósági mutatókat javítandó, energetikai felújításokat és fejlesztéseket ösztönöz.

Összegzés

A Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térségben található gyógyfürdők jellemzői több esetben megegyeznek a gyógyfürdők egész országra kiterjedő felmérése során kapott adatokkal, azonban tapasztalhatók jelentős különbségek is.

A tartalomelemzés során azonosított pozitív és negatív tényezők egyértelmű szinkronban vannak az ország egyéb gyógyfürdői esetén tapasztaltakkal. A látogatók számára különösen fontos a megfelelő szaktudással és hozzáállással rendelkező személyzet, a széles, minden igényt és szükségletet kielégítő választék, a megfelelő ár-érték arány, valamint az, hogy a tartózkodás során a gyógyfürdők terei megfelelő méretekkel rendelkeznek a pihenéshez, tehát a zsúfoltság érzése elkerülhető legyen.

Az országos jellemzőkkel ellentétben a Balaton környékén inkább az a jellemző, hogy az ÁNTSZ minősítésével rendelkező gyógyfürdőket nem az állam, hanem profitorientált, piaci alapon működő cégek üzemeltetik. Ennek ellenére a fürdővendégek többsége (75%) ebben a régióban is belföldről érkezik, míg a külföldi látogatók zöme Németországból és Ausztriából látogat ide. Balaton környéki és országos viszonylatban is elmondható, hogy a hazai és nemzetközi turisták fogyasztási szokásai közötti egyik különbséget

a gyógyászati szolgáltatások finanszírozásának módja adja, azonban ez az eltérés nem meglepő, hiszen a belföldiekkel ellentétben a külföldről érkezőknek nincs lehetősége igénybe venni a magyar állami társadalombiztosítás támogatását. A másik, sokkal meglepőbb különbség, hogy a nemzetközi vendégek kevésbé tudatosak a gyógyászat terén, hiszen a magyarokkal ellentétben esetükben nem jellemző, hogy orvos javaslata alapján keresnek fel gyógyfürdőket és vesznek igénybe szolgáltatásokat.

Az egészségturizmus trendjeinek megfelelően a gyógyfürdők számára is szükséges a wellness irányába történő elmozdulás, hiszen a látogatók fűrdőlátogatását motiváló tényezők esetében első helyen nem a gyógyászat, hanem a pihenés és kikapcsolódás áll. A Balatonnál és országos viszonylatban is elmondható, hogy a fogyasztók számára a gyógyfürdőválasztás legfontosabb eleme az ár, a különbség mindössze annyi, hogy a Balaton régióban inkább a szolgáltatások, országos szinten pedig inkább a belépőjegy ára a meghatározó.

A kérdőív eredményei alapján egyértelműen látszik, hogy a fürdők felismerték a fogyasztók preferenciáit és próbálnak aktívan reagálni a változásokra. Az ár-érték arány javítása érdekében főleg a szolgáltatások számának és minőségének fejlesztése van tervben az elkövetkező években.

Véleményem szerint a Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térségben található gyógyfürdők némiképp jobb helyzetben vannak az országos átlagnál, mert bár a vendégkör és annak tulajdonságai közel azonosak, a hosszú távú gazdasági fenntarthatóságot tekintve bizonyos szempontokat figyelembe véve előnyösebb, hogy többségüket piaci alapon működő vállalatok tulajdonolják és üzemeltetik.

STRACK FLÓRIÁN'

Irodalomjegyzék

BOROS Szilvia – PRINTZ-MARKÓ Erzsébet – PRISZINGER Krisztina: Egészségturizmus (in: Turisztikai terméktervezés és fejlesztés; eds: Michalkó, G.) Pécsi Tudományegyetem, Pécs, (2011)

CONNELL, John: Medical tourism. CAB International, Wallingford, 2011

ESKI (Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet): Az egészségügyi turizmus jövőképe, szükséges fejlesztési irányai. Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, Budapest, (2010)

FEKETE Sándorné – TURCSÁNYI Katalin: Az egészségturizmus szerepe a területfejlesztésben. A virtuális intézet közép-európa kutatására (VIKEK) évkönyve 2009:3), (2009). 34-39.

HOJCSKA Ágnes – SZABÓ Zoltán: Fizioterápia az egészségturizmusban: Oktatási segédlet. Szent István Egyetem Egészségtudományi és Környezetegészségügyi Intézet, Gyula, (2011).

KARDOS Zoltánné: Turisztikai ismeretek. Egyetemi tankönyv, Keszthely, (2011.) 57–58.

KINCSES, Gy. – BORBÁS, I. – MIHALICZA, P. – UDVARDY, E. – VARGA, E.: Az orvosi szolgáltatásokra alapuló egészségturizmus tendenciái. Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet, Budapest, (2009)

KOCZISZKY György: Egészségügyi klaszter(ek) kialakításának lehetőségei az Észak-magyarországi régióban. = Észak-Magyarországi Stratégiai Füzetek (1. Évf.) (2004) (2. Sz.) 3-31.

MUELLER Hansruedi – LANZ KAUFMANN Eveline: Wellness Tourism: Market Analysis of a Special Health Tourist Segment and Implications for the Hotel Industry. = Journal of Vacation Marketing (2001), 7(1), 5-17.

PILZER Paul Zane: The New Wellness Revolution: How to Make a Fortune in the Next Trillion Dollar Industry (2nd edition). John Wiley&Sons Inc., New Jersey, 2007

RÁTZ, Tamara: Zennis és Lomi Lomi, avagy új trendek az egészségturizmusban. = Turizmus Bulletin (V. évfolyam) (2001) 4. szám

REISMAN David: Health tourism: Social Welfare through International Trade. Edward Elgar Publishing Limited, Cheltenham, (2010)

SMITH Melanie – PUCKÓ László: Health, Tourism and Hospitality: Spas, Wellness and Medical Travel. Routledge, Abingdon, (2014)

SMITH Melanie–PUCZKÓ László: Health and wellness tourism. Butterworth–Heinemann, Burlington, (2009). p. 3.

SZIVA Ivett: Öntsünk tiszta vizet... Az egészségturizmus fogalmi lehatárolása és trendjeinek válogatott bibliográfiája. = Turizmus Bulletin (XIV. évfolyam) (2010) 4. szám

74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet a természetes gyógytényezőkről

Internetes források

ANTSZ.HU:https://www.antsz.hu/felso_menu/ugyintezes/hatosagi_nyilvantartas/termeszetes_gyogytényezok_nyt/gyogyfurdo_megyenkent.html (letöltve: 2019.01.12.)

SPAFINDER.COM: <https://www.globalwellnesssummit.com/wp-content/uploads/Industry-Research/Global/2016-sfw-trends-report.pdf> (letöltve: 2019. 03. 10.)

MTÜ (MAGYAR TURISZTIKAI ÜGY-NÖKSÉG): <https://mtu.gov.hu/cikkek/egeszsegturizmus> (letöltve: 2019. 01. 29.)

GLOBAL WELLNESS SUMMIT: 8 Wellness Trends for 2017 – and Beyond: As identified at the Global Wellness Summit, 2016 https://www.globalwellnesssummit.com/wp-content/uploads/Industry-Research/8WellnessTrends_2017.pdf (letöltve: 2019. 04. 06.)

UNWTO (World Tourism Organisation) – ETC (European Travel Commission): Exploring Health Tourism: Executive Summary. UNWTO, Madrid, (2018) DOI: <https://doi.org/10.18111/978928442030.8>

Abstract

Medical and wellness tourism are among the most important and in many ways unavoidable tourism products of Hungary. These tourism

types belong to the health tourism. In fact, health tourism completely covers the country and very popular even in those areas where tourism is not primarily provided by health tourism. The spas are among the most important service providers of health and wellness tourism. From a geographical point of view, they cover the whole area of Hungary. The spas are certified by the State Public Health Medical Officer Service. According to the authority's latest public record, there are 98 spas in Hungary and 5 out of them are operating in the Balaton tourism development area. Although health tourism is not the main product of the Balaton region however some settlements have long traditions of healing based on natural resources. The aim of this study is to map the operational and demand characteristics of the spas around the Lake Balaton and to compare the data with other spas that are located in other parts of Hungary.

A szerző és elérhetősége

(1) PhD hallgató, Pannon Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Turizmus Intézeti Tanszék;
e-mail: strack.florian@gtk.uni-pannon.hu

Köszönetnyilvánítás

 Jelen publikáció/kutatás Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült.

